

את עיניהם ומצאו סמך מן התורה לשמחת ימי הפורים, עמד מרדכי ובית דינו וראו דבריהם של פרוזים שראוי הנס לעשות לו זכר לדורות".

★ ★

**החידושי** הרי"ם מסביר כי משמעות הקביעה לדורות, היתה לפי "שבאמת צריך שגם אנשים פשוטים יעמדו על מצב הראוי, ואם לא ח"ו אין התיקון כלל", וז"ש: "אין השם שלם ואין כסאו שלם עד שימחה, כי צריך להיות שכל הפרזים והמוקפים יהיו מתוקנים".

**קביעת** הנס לדורות באה להורות לנו, שהתיקון צריך להיות עבור כלל ישראל, הן עבור גדולי וצדיקי העם והן עבור פשוטי העם. לא רק הצדיקים צריכים לעבוד את השם בשלימות, אלא גם פשוטי העם צריכים להתחזק במדות וביראת שמים ולהגיע לעבודת השי"ת בשלימות.

**על** כן נקבעו ימי הפורים למשתה שמחה ויום טוב על הנס הרוחני, הנס היה אמנם לפשוטי העם, אבל למעשה הוא מהווה נס לכלל ישראל, וכדברי הרמב"ן: "וקבעו אותו כל ישראל שכולן היו בספק".

**לפי** זה יובהר הטעם שתקנת קריאת המוקפים נקבעה בהתאם למצבם בימות יהושע בן נון, שכן יהושע בן נון מסמל את המהות של יראת שמים, את המהות של בחינת "המוקפים", כפי שנאמר עליו בפרשת השבוע - פרשת כי תשא (שמות לג, יא): "ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל", שאף פעם לא מש מאהלה של תורה ויראת שמים, המהווה את הבסיס החזק לאותם אנשים רמי מעלה, שהתורה אצלם כחומה בצורה.

**ימי** הפורים נקבעו כימי שמחה ויום טוב, רק לאחר שנמצא פתרון ותיקון גם עבור פשוטי העם, גם עבור אותם שעדיין לא זכו להתחזק בתורה וביראת שמים בדרגתם הגבוהה, שעדיין לא זכו שהתורה תהיה אצלם "כחומה בצורה", רק לאחר "שהפרזים" זכו להגיע לייעודם הרוחני, והחלו להרגיש את שמחת הנס של פורים בקביעת ימי משתה שמחה ויום טוב, רק אז יכלו גם "המוקפים", שהתורה אצלם כחומה בצורה, לקבוע לעצמם ימי משתה ושמחה, רק לאחר שלימות השמחה בכלל ישראל, ניתן היה לקבוע את ימי הפורים כימי "משתה ושמחה ויום-טוב".

היטב בגודל הנס, שכן שלא כעמיתיהם אנשי הכרכים, שהיו לפחות מוגנים מעט בתוך חומתם, הם היו פרוצים לכל אויב ומתנכל.

**לכן**, בעת קביעת החג נאמר רק: "על כן היהודים הפרזים הישבים בערי הפרזות עושים את יום ארבעה עשר לחדש אדר שמחה ומשתה ויום טוב", ואילו פורים דמוקפים לא נזכר כלל, כי הם לא חשו בצורך לעשות חג תמידי. "רק לאחר זמן שהאיר הקב"ה את עיניהם ומצאו סמך מן התורה לשמחת ימי פורים, עמד מרדכי ובית דינו וראו דבריהם של פרוזים שראוי הנס לעשות לו זכר לדורות, וקבעו אותו על כל ישראל שכולן היו בספק וכו', ואז קבעו את יום י"ד לאנשי הפרזים, ואת יום ט"ו לאנשי המוקפים".

**החידושי** הרי"ם מעמיק עוד בכוונת דברי הר"ן הנ"ל, וכתב א"מ בספרו הבן יקיר לי אפרים (ח"א ע' רנט) בביאור הדברים בתוספת נופך. עם ישראל מורכב מסוגי אנשים שונים, ישנם אנשים הנקראים "אנשי הפרזים", דהיינו: אנשים פשוטים, מקיימי מצוות ומתחזקים באמונה, וישנם הנקראים "אנשי המוקפים", דהיינו: אנשים חזקים בתורה וביראת שמים, אשר דבר התורה אצלם הוא כחומה בצורה, "שאין אופן בעולם לעבור ח"ו", הגדרה של "אום אני חומה".

**כ** עיקר הגזירה של אחשוורוש: "להשמיד להרוג ולאבד", היתה משום שלא רצו להשתחוות להמן. על כן היה עיקר הנס אצל אנשי "הפרזים", כי חששו שמא לא יסכינו לעמוד בניסיון, ובעת שהמן נחל מפלה גדלה שמחתם לאין ערוך, שנושעו מהגזירה הקשה ומהנסיון הגדול בעקבותיו. דברי הר"ן: ש"היו פרוצים לכל אויב ומתנכל", מתפרשים אפוא, על האויב האמיתי, שהוא היצר הרע, העומד על האדם השכם והערב להכשילו באיסורים. לכן קבעו את יום הפורים לשמחה, משתה ויום טוב, לרוב שמחתם שניצלו מהאיסור.

**אולם** אנשי "המוקפים", שאיסור התורה היה להם כחומה בצורה, הם לא חששו כל כך מהנסיון, אדרבה, הם שמחו על ההזדמנות שנפלה לידם, לקיים מצות קידוש השם בשלימות. לשמחת הניצחון על המן לא היה אצלם משמעות כה חשובה, שמחתם לא היתה כה גדולה כדי לקבוע את היום לשמחה משתה ויום טוב.

**רק** בשלב מאוחר יותר קבעו את הנס לדורות גם אצל המוקפים, כדברי הרמב"ן: "רק לאחר זמן שהאיר הקב"ה